

MIDTRE GAULDAL KOMMUNE
Rørosveien 11
7290 STØREN

Deres ref:
Vår ref: 2024/49688
Dato: 12.04.2024
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

UTTALELSE TIL MOTTATT PLANSTRATEGI 2024 - 2027 - MIDTRE GAULDAL KOMMUNE

Vi mottok 1. mars 2024 kommunal planstrategi for perioden 2024 – 2027 til offentlig ettersyn. Høringsfristen er 19. april 2024.

Bakgrunn

Formannskapet i Midtre Gauldal kommune vedtok i møte 29. februar 2024, sak 13/24, å legge forslag til planstrategi 2024 - 2027 ut til offentlig ettersyn.

Formål

Hensikten med planstrategien er å belyse kommunens planbehov innenfor kommunestyreperioden. Det vil si hvilke planoppgaver kommunen bør igangsette, prioritere eller videreføre de neste tre til fire år.

Kommentar til «Oversiktsdokument – Helsetilstand og påvirkningsfaktorer i Midtre Gauldal kommune»

I kapittel 5.4 *Vannkvalitet* skriver dere at kommunen skårer dårlig på området drikkevannsforsyning i Folkehelseprofilen. Resultatet baserer seg på tall for 2021.

Dataene som anvendes i denne oversikten hentes fra Mattilsynet. Det er vannverkene selv som rapporterer inn dataene innen 15. februar påfølgende år. Hvis det er tall fra 2021 ble disse rapportert inn i 2022. Vi har derfor tatt utgangspunkt i disse.

Kravet om innrapportering omfatter vannverk som forsyner minst 50 personer (10 m³ vann/døgn). I tillegg til 4 kommunale vannverk er det 4 private vannverk som har innrapportert. Private brønner og mindre vannforsyningssystemer inngår derfor ikke i tallgrunlaget i folkehelseprofilen når det gjelder drikkevannsforsyning.

Det som legges til grunn for vurderingen er tilfredsstillende resultater mht. *E. coli* og stabil levering av drikkevann (leveringssikkerhet). Tidligere var også antall prøver analysert i forhold til kravet i forskriften med i grunlaget. Vi har ikke kjennskap til om det fortsatt er slik.

Vannprøver fra de kommunale vannforsyningene hadde ikke avvik for *E. coli* i 2021. Ved de to største kommunale vannverkene var det en del kundetimer med både planlagt og ikke planlagt avbrudd i vannleveransen.

Av «Kommunehelsa statistikkbank» går det frem at det kan være leveringsstabiliteten som gir dette utslaget. Vi er ikke kjent med hvordan rangeringssystemet er på dette området.

Ett av de private vannverkene hadde ett avvik for *E. coli* i 2021. I tillegg var det noe mangelfull prøvetaking hos enkelte av dem.

Som skrevet er det en ganske stor andel som ikke er tilknyttet vannverk som forsyner mer enn 50 personer i kommunen. Vi vil presisere at det også er krav til prøvetaking hos disse vannforsyningsystemene. Det er krav til minst 1 drikkevannsprøve i året for de som produserer til og med 10 m³ drikkevann / døgn, jf. drikkevannsforskriften § 21. Tilsvarende krav gjelder for råvann, jf. drikkevannsforskriften § 20.

Uttalelse til planstrategien

Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til blant annet samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i perioden.

I punkt 1. *Overordnede føringer* viser dere til nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023 – 2027.

Vi vil spesielt fremheve følgende som står i de nasjonale forventningene:

- *«Sikring av drikkevannskilder og areal til infrastruktur for vannforsyning og avløp, er en viktig del av kommunale planer. Vannforekomster som benyttes til vannforsyning må beskyttes mot forurensning med hensynssoner med tilhørende planbestemmelser. Dette kan også bidra til å redusere behovet for rensing ved produksjon av drikkevann».*
- *«Kommunene har ansvar for å sikre husholdningene og næringslivet tilgang på tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann. Dette er en forutsetning for god helse og et velfungerende samfunn».*
- *«En robust vannforsyning er avgjørende for samfunnssikkerheten. Det kommunale ledningsnett er generelt i dårlig forfatning, lekkasjegraden er høy og fornyelsesgraden av ledningsnett er ikke tilstrekkelig til å unngå økende forfall. Det medfører fare for forurensning av drikkevannet og leveringssvikt. Det er derfor viktig at den kommunale sektor- og arealplanleggingen ses i sammenheng og bidrar til å løse disse utfordringene».*

Dere skriver at FNs bærekraftsmål ligger til grunn for alt planarbeidet kommunen gjør. Nasjonale mål for vann og helse, vedtatt av regjeringen i 2014, er også koblet opp mot FNs bærekraftsmål. Revidert utgave av denne kom i februar 2024. Vi anbefaler at dere også benytter den som grunnlag i det videre arbeidet.

Kommuneplanens samfunnsdel (KPS)

Dere har planlagt rullering av kommuneplanens samfunnsdel i 2027. Det er positivt. Eksisterende plan ble vedtatt i 2015. KPS skal ligge til grunn for arealplanen. I den forbindelse er det viktig at det utarbeides arealstrategier. Viktige strategier er drikkevann som faktor for kommuneutvikling og beskyttelse av drikkevannskilder. Videre er det viktig å sikre at nye arealer for etablering av potensielt forurensende aktiviteter ikke kommer i konflikt med arealer som er avsatt til beskyttelse av drikkevannskilder og nedslagsfelt og vanntilsigsområder til disse.

Kommuneplanens arealdel (KPA)

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt i 2023, og skal derfor ikke rulleres / revideres i denne perioden. Vi har ingen merknader til det.

Beredskapsplaner og helhetlig ROS-analyse 2021- hendelsesorienterte planer under arbeid

Ifølge planstrategien skal arbeidet med dette starte opp i 2027. Vannverkene bør inngå i dette arbeidet. Kjente svakheter i vannforsyningen bør spesielt vurderes. Hovedplan for vannforsyning bør legges til grunn for arbeidet.

Det deles ofte inn i tre beredskapsnivåer, de som vannverket kan håndtere selv, hendelser der kommunens beredskap settes i verk og større hendelser som krever regional, interregional eller nasjonal involvering. Statsforvalteren ivaretar regional samordning og kriseledelse.

Hovedplan vann og avløp, vei samt bygg og anlegg

Vi ser at denne planen revideres årlig. Det er positivt. Som dere skriver, er dette et viktig planleggingsverktøy. Denne planen bør legges til grunn ved utarbeidelse av KPS, KPA og andre planer det vannforsyning er relevant.

En del kommuner har i tillegg til vannforsyning og avløp vannmiljø og overvann med i denne type planer. Planer som omhandler vannforsyning, avløp, vannmiljø etc. bør ses i sammenheng. Vi viser til plan – og bygningsloven § 3-1 i) når det gjelder helhetlig forvaltning.

Prosjekt «rent vann»

Vi støtter de kommentarene dere har knyttet til dette. Vi viser også til våre kommentarer i avsnittet ovenfor. Generelt kan man si at tilstanden til alle vannforekomster, om de benyttes til uttak av drikkevann eller ikke, vil ha direkte eller indirekte betydning for kvaliteten til kilder som benyttes til produksjon av drikkevann.

Kommunedelplaner for Enodd og Singsås – Forsetmo

Dette er arealplaner, og det er drikkevannskilder begge steder. Vi legger til grunn at drikkevannskildene har tilstrekkelig beskyttelse mot forurensning i gjeldene planer. Gjelder både hensynssoner og nødvendige bestemmelser.

Mattilsynets involvering

Vi ønsker å få relevante planer til høring for å kunne komme med innspill til planarbeidet når det gjelder blant annet drikkevannsforsyning og beskyttelse av vannforekomster, både de som i dag benyttes til uttak av drikkevann, samt de som kan tenkes å ha en verdi som fremtidige drikkevannskilder.

Med hilsen

Tore Forseth

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Kopi til

STATSFORVALTEREN I TRØNDELAG

Postboks 2600

7734

STEINKJER